

EU-Orientering

LO-Kontoret i Bruxelles

nr. 9 – 2. december 2002

Arbejdsmarkedets parter i dialog over kløfter

**Parterne på det europæiske arbejdsmarked vedtager et treårs
handlingsprogram, men ser stadig forskelligt på problemer på
arbejdsmarkedet**

Parterne på det europæiske arbejdsmarked underskrev torsdag i Bruxelles en aftale om de opgaver, de sammen tager op de kommende tre år. Men næppe var blækket tørt, før de første fronter var trukket op.

På et pressemøde så generalsekretæren for den Europæiske Faglige Sammenslutning, Emilio Gabaglio, og generalsekretæren for arbejdsgivernes UNICE, Philippe de Buck, vidt forskelligt på spørgsmål som virksomhedernes tilpasning til nye tider, EU's økonomiske politik og også, i hvor høj grad EU-Kommissionen stadig skal gå foran med lovgivning frem for at vente på, at arbejdsmarkedets parter indgår aftaler.

EFS vil have konkrete forslag fra EU-Kommissionen, så de sociale følger af for eksempel massefyringer kan undgås eller mindskes. UNICE finder, at netop sådanne problemer bedst løses gennem dialog mellem parterne. Problemet med virksomhedernes omlægninger indgår i parternes handlingsprogram.

Men Emilio Gabaglio finder, at

Kommissionen bør spille ud med forslag. I første omgang en stramning af direktivet om europæiske samarbejdsudvalg. For information og høring af lønmodtagerne er den bedste måde at sikre, at forandringer i virksomhederne ikke får alvorlige følger for lønmodtagerne.

Philippe de Buck fremhævede, at der er behov for forandringer i virksomhederne, så de passer til nye tider.

- Det har vi sagt fra starten. Men vi erkender også problemerne, sagde Philippe de Buck.

Derfor støttede han den dialog, parterne indleder til næste år. Målet er at finde metoder, så virksomhederne tilpasser sig til uden, det får de alvorlige sociale konsekvenser.

UNICE-generalsekretæren fremhævede, at forandringerne kræver smidighed. For problemerne er ikke de samme på de enkelte virksomheder, i de enkelte brancher og i de enkelte lande.

Emilio Gabaglio erkendte, at alt ikke løses fra Bruxelles.

fortsættes

- Men vi har en mere aktiv linje. Der må gøres noget. Vi ser konflikterne i Frankrig, i Storbritannien er der problemer i den offentlige sektor, i Italien problemer netop med omstruktureringerne og i Tyskland i serviceindustrien. Det er i 11. time, at vi kommer i gang, sagde Emilio Gabaglio.

Vækst og stabilitet

Mandag mødes de sociale parter med den europæiske centralbank i en særlig makroøkonomisk dialog. Parterne ser også forskelligt på bankens politik og den særlige vækst- og stabilitetspagt i EU.

Emilio Gabaglio sagde på pressemødet, at politikken er for stram. Philippe de Buck støttede de stramme kriterier for de enkelte landes økonomiske politik.

Emilio Gabaglio mente, at især kravet om en stram budgetpolitik var

et problem.

- Vi burde have en ændring, så fokus var rettet mod landenes gæld og ikke, om de har et underskud på budgettet. Nu holdes priserne nede, og vi ser en fare for deflation og ikke inflation, sagde han.

Både UNICE og EFS hyldede EU's mål fra topmødet i Lissabon i foråret 2000 om, at EU er den mest konkurrencedygtige region i verden i år 2010, førende inden for den ny vidensøkonomi og samtidig bygger på en social forståelse mellem befolkningsgrupperne.

Men skal det mål nås, så dur politikken med nedskæringer ikke, mente Emilio Gabaglio.

- Nedskæringerne har betydning for beskæftigelsen. Derfor er vi på afveje. Vi er ved at køre af sporet mod målene fra Lissabon, sagde generalsekretæren.

Dialog om job, udvidelse og fri bevægelighed

Parterne på det europæiske arbejdsmarked tager tre områder op i ny, social dialog, der løber de kommende tre år – det går den rigtige vej, mener LO's formand, Hans Jensen

Parterne på det europæiske arbejdsmarked tager fat på et nyt kapitel af de sociale dialog med den handlingsplan, de underskrev torsdag i Bruxelles på det sociale topmøde. Efter fire konkrete aftaler om regler for forældreorlov, vikararbejde, kontraktarbejde og telearbejde har parterne nu sat en række emner på papiret, som de i de kommende tre år forsøger at samarbejde om.

Målet er ikke håndfaste regler og aftaler på alle områder, understregede generalsekretæren for de europæiske arbejdsgivere i

UNICE, Philippe de Buck, efter mødet. En række emner som chikaner på arbejdspladserne, forholdene for ældre lønmodtagere, arbejdsforholdene i ansøgerlandene bliver taget op på uforpligtende seminarer. Også de stigende problemer med stress tager parterne op på et seminar næste år. Men målet er her, at parterne går i gang med at forhandle om regler, der fører til bedre forhold på arbejdspladserne.

Den sociale dialog mellem parterne er ny. Den fik et skub frem, da Kommissionens formand, Jacques Delors, i 1985 fik parterne til at sidde ved samme bord. Men først i 90-erne snakkede de ikke blot sammen, men indledte egentlige forhandlinger. En protokol i Maastricht-traktaten gav dem mulighed for at komme EU-Kommissionen i forkøbet med regler for arbejdsmarkedet.

Nu har parterne efter pres fra Kommissionen forhandlet sig frem til 19 emner inden for beskæftigelsen, udvidelsen og den fri bevægelighed, hvor de sammen søger at løse problemer.

LO's formand, Hans Jensen, deltog i mødet og finder, at udviklingen er positiv og trækker i den danske retning, hvor parterne på arbejdsmarkedet selv forsøger at løse problemer frem for at overlade opgaven til politikerne.

- Der er et vingesus i den danske retning. Debatten i EU er virkelig ændret i de senere år, så alle forstår værdien af et ordentligt arbejdsmarked, og at dialogen mellem parterne er vejen frem, sagde Hans Jensen efter mødet.

Med i traktat

Når parterne kommer med udspillet

nu, skyldes det, at begge sider af bordet lægger pres på forhandlingerne om en ny EU-traktat eller forfatningstraktat. Parterne ønsker, at deres rolle styrkes i en ny traktat. I første omgang er målet at overbevise det konvent, der frem til sommer forbereder en ny regeringskonference.

- Det er vigtigt, at konventet sender et klart signal, om at EU ikke alene er et fælles marked, men en social markedsøkonomi med ordentlige arbejdsvilkår, social dialog og ansvar for de svageste, sagde Hans Jensen.

EU-kommissionens formand, Romano Prodi, og EU-kommissær Anna Diamantopoulou hyldede begge den sociale dialog og de muligheder, der ligger i at skabe et bedre arbejdsmarked gennem den.

- Så jeg hilser det ny program velkomment som et aktivt svar fra de sociale parter på de store udfordringer, EU står overfor, sagde Romano Prodi.

Anna Diamantopoulou mente, at dialogen står over for en helt ny æra. Hun har gang på gang fastslået, at hun ønsker, at parterne løser opgaver frem for, at Kommissionen selv spiller ud med konkrete forslag.

Programmet:

Beskæftigelse: Retningslinjer for beskæftigelsespolitikken. Opfølgning af handlingsramme for livslang læring. Stress på arbejdspladsen. Ligestilling med udvikling af handlingsramme. Omstrukturering: Udvikle en strategi for, hvordan virksomhederne kan håndtere ændringer i virksomhederne. Invaliditet med fælleserklæring. Fremme de unges interesse for videnskab og teknologi. Racisme med opdatering af fælleserklæring. Problemerne med den aldrende arbejdsstyrke. Chikane, hvor målet er en frivillig aftale. Telearbejde med opfølgning på en rammeaftale. Sort arbejde med fælles udtalelse.

Udvidelsen: Fælles seminarer om forholdene på arbejdsmarkedet. Satse på fælles støtte til den sociale dialog i to nye lande hvert år. Omstrukturering i østlandene – studier af, hvilke problemer der er. Livslang læring, hvor de nye lande skal med i arbejdet. Europæiske samarbejdsudvalg. Særligt fokus på EU's socialpolitik og beskæftigelsespolitik efter udvidelsen.

Bevægelighed: Handlingsplan om kompetencer og mobilitet, som kan bidrage til at fjerne de hindringer, der er for den fri bevægelighed.

EU-konvent nedsætter socialudvalg

Efter måneders kamp giver Konventets præsidium sig og opretter en arbejdsgruppe, der skal se på EU's grundlæggende sociale mål

EU-konventet, der til sommer kommer med oplæg til en ny forfatningstraktat i EU, nedsætter en arbejdsgruppe, der skal gå tæt på arbejdsmarkedspolitik og sociale spørgsmål. Konventets formand, den tidligere franske præsident Valéry Giscard d'Estaing sagde efter Konventets seneste møde, at han efter pres på nu ville tænke over, om der alligevel var behov for at oprette endnu en arbejdsgruppe ud over de ti, der var i forvejen.

Allerede før Konventets næste møde har Konventets formandskab imidlertid besluttet, at arbejdsgruppen bliver oprettet, og formanden er udpeget.

Det bliver den græske socialist George Katiforis, der er professor ved University College i London og medlem af Europa-Parlamentet.

Gruppens opgaver er også fastlagt. Den skal blandt andet se på, hvilke grundlæggende værdier en ny forfatningstraktat skal have med om arbejdsmarkedet og sociale spørgsmål. Desuden skal gruppen se på sociale mål og fordelingen af magt mellem EU og de enkelte lande.

EU-landene har i dag et samarbejde

om bekæmpelse af fattigdom og en række socialpolitiske emner. Men samarbejdet bygger på information og en metode, hvor de enkelte lande lærer af andres erfaringer. Gruppen skal se på, hvordan den metode kan placeres i en ny forfatningstraktat.

Men gruppen skal også se på, om flere beslutninger for fremtiden bør træffes med flertalsbeslutninger. Endelig skal gruppen tage arbejdsmarkedets parters rolle op.

Arbejdsgruppen bliver nedsat efter flere måneders debat om, hvorvidt de sociale spørgsmål er behandlet grundigt nok i Konventet. En række af medlemmerne fandt, at både arbejdsmarkedspolitikken og de sociale spørgsmål var gemt væk i diskussionerne og stillede i et åbent brev til konventets formand i sidste måned krav om, at de sociale spørgsmål kom op i en ny arbejdsgruppe.

Generalsekretær Emilio Gabaglio fra den Europæiske Faglige Sammenslutning, EFS, der er observatør i Konventet, er derfor tilfreds med, at arbejdsgruppen nu bliver nedsat.

- Vi får nu en arbejdsgruppe, så de sociale spørgsmål også bliver behandlet. Det er helt afgørende at EU ikke kun bliver et indre marked og bygger på markedsøkonomi. Det må være en social markedsøkonomi, og det må sikres i en forfatningstraktat, sagde Emilio Gabaglio

Selv om støtten til arbejdsgruppen var stor, viste debatten på konventets seneste møde imidlertid også, at netop de sociale spørgsmål og arbejdsmarkedspolitik skiller de politiske fløje. Under en debat om en rapport om økonomisk styring var hverken arbejdsgruppen, der fremlagde rapporten, eller konventet

enige.

Rapporten kom tæt netop på de sociale og arbejdsmarkedsmæssige emner delte højre- og venstresiden i konventet. Derfor venter der den ny arbejdsgruppe et nyt, hårdt politisk opgør.

- Det ved vi godt. Men vi skal have debatten om, at EU bygger på solidaritet, fuld beskæftigelse og ikke kun høj beskæftigelse og også en god offentlig service. Det handler om, at vi bygger på fælles værdier og sætter os mål med samarbejdet, siger den belgiske socialist Anne Van Lancker, der var en af initiativtagerne til det åbne brev.

Om igen, Christophersen

Regeringens repræsentant i EU-Konventet arbejder med ny rapport om EU's opgaver efter barsk kritik af det første udkast

Tidligere finansminister og EU-kommissær Henning Christophersen kom i et sandt uvejr, da han fremlagde en rapport om EU's såkaldte supplerende foranstaltninger på det seneste møde i EU-konventet om en ny EU-traktat. Især medlemmer af Europa-Parlamentet fandt, at rapporten var alt for stram i opfattelsen af, hvad EU kunne beskæftige sig med.

Flere parlamentarikere kritiserede også formen og fandt, at den ikke var "europæisk" nok. Rapporten foreslår blandt andet, at traktaten ændres, så en stadig tættere union ikke længere står som et mål. Men det mente især flere medlemmer af Europa-Parlamentet netop var et mål.

Næstformand for Konventet Jean-Luc Dehaene sagde senere på et pressemøde, at kritikken af rapporten til dels var Henning Christophersens egen skyld. Danske embedsmænd havde skrevet teksten, og det skinnede igennem.

- Havde han benyttet konventets sekretariat, kunne en del af misforståelserne have været undgået, sagde Jean-Luc Dehaene.

I den danske lejr forstår man ikke kritikken. For Konventets sekretariat var inddraget i arbejdsgruppens arbejde. Men arbejdsgruppen går nu videre og arbejder endnu tættere med sekretariatet. Til gengæld fastholder arbejdsgruppen, at opgaven for gruppen er at finde frem til de områder, hvor EU ikke kan komme med regler gennem direktiver og forordninger, der binder medlemslandene. Opgaven er netop at finde de områder, hvor EU kun supplerer det, som landene selv har det politiske ansvar for.

Rapporten placerede blandt andet beskæftigelse i den gruppe ligesom kulturpolitik, industri, sundhed og uddannelse. Og det fik høje protester frem blandt især Europa-Parlamentarikere, der mente, at det betød, at beskæftigelse ikke var vigtigt.

- Men det er ikke en prioriteringsliste. Selvfølgelig er beskæftigelse vigtig, men det forbliver altså medlemsstaternes hovedområde, hvor EU kan supplere, sagde Henning Christophersen på mødet i Konventet.

EU-kommissær Antonio Vitorino, der er juridisk ekspert, fandt, at debatten viste, hvor svært det er at skrive et kompetencekatalog. Han sagde, at der

måske i stedet burde skrives en rapport, der blot understregede den rolle, EU-samarbejdet har.

Men det ændrer ikke ved, at Konventet skal finde frem til de områder, hvor EU kan komme med regler, og de områder, hvor EU skal holde fingrene væk eller blot kan supplere den politik, de enkelte lande selv har ansvar for. Som en dansk embedsmand udtrykker det, så er målet med Konventet på det punkt ganske vist ikke at dele emner op i 100 procent faste bokse.

- Men vi skal identificere, hvor EU har traktatmæssig ret til at lovgive, og hvor EU og landene gør det i fællesskab. Vi skal nå frem til, hvem der laver hvad.

EU-Parlamentet tager opgør med ministre om vikararbejde

Flere EU-landes arbejds- og beskæftigelsesministre finder EU-Kommissionens forslag om vikararbejde for stramt, men Europa-Parlamentet trækker den anden vej og går videre end Kommissionen

Det danske EU-formandskab sender tirsdag et forslag til direktiv om vikararbejde videre til det næste EU-formandskab, Grækenland. Allerede før et rådsmøde for EU-landenes arbejds- og beskæftigelsesministre i Bruxelles har formandskabet opgivet at blive enige om et forslag fra EU-Kommissionen, der skal gøre vikararbejde mere udbredt og sikre, at vikarerne behandles lige som de fastansatte.

Den britiske regering fører an i en hidsig kamp mod forslaget, som Blair-regeringen finder for stramt. Briterne vil blandt andet øge med den

karensperiode, EU-Kommissionen foreslår, før vikarer skal være omfattet af regler.

Europa-Parlamentet trækker imidlertid i den anden retning. Allerede inden ministrene har nærmet sig en fælles holdning, har parlamentet vedtaget regler, der strammer reglerne for vikararbejdet. De vil blandt andet afskaffe karensperioden på seks uger, som Kommissionen foreslog.

Socialdemokraternes medlem af parlamentet Helle Thorning-Schmidt betegner det som en klar sejr, at parlamentet tager opgøret med ministrene

- Jeg har kæmpet for, at vikarer blev dækket fra første dag. Men nu må vi så se, hvad der sker i Ministerrådet, siger Helle Thorning-Schmidt, der understreger, at ministrene og parlamentet skal nå til enighed.

Hun venter, at den britiske og irske regering vil slås til det sidste for, at der bliver en lang frist, før reglerne gælder. Opfattelsen er den samme i det britiske LO, TUC, hvor generalsekretær John Monks netop finder det afgørende, at der ikke bliver en seks ugers frist. 33 procent af vikaransatte i Storbritannien er ansat i under tre måneder.

- Derfor er det vigtigt, at der ikke bliver en tidsfrist. Vikarerne har i dag generelt en lavere løn end de fastansatte. Så det er vitalt, at de for fremtiden skal behandles på lige fod med de fastansatte, siger John Monks.

Men uenigheden om forslaget gælder ikke kun karenperioden. Også i Europa-Parlamentet og inden for fagbevægelsen er der forskel på holdningerne. Uenigheden gælder, hvor faste reglerne skal være.

Britisk TUC og store dele af den europæiske fagbevægelse kæmpede således imod et forslag fra Helle

Thorning-Schmidt om, at fagbevægelsen og arbejdsgiverforeningerne kunne indgå aftaler, der erstattede EU-reglerne. De fik overbevist store dele af socialistgruppen i parlamentet og også flere fra den kristelige og konservative gruppe.

Helle Thorning-Schmidt måtte søge hjælp hos de liberale for at få forslaget igennem, og det blev i en anden udformning end den, Helle Thorning – Schmidt i første omgang lagde op til med støtte fra blandt andre dansk LO.

- Nu er det landene, der kan opfordre parterne til at indgå aftaler i stedet for, at parterne selv kan tage teten. Det er knap så godt, som hvis det er parterne selv, siger Helle Thorning-Schmidt.

Det endelige forslag blev stillet af Venstres Anne E. Jensen, der har en fortid som direktør i Dansk Arbejdsgiverforening og også er en fortaler for kollektive aftaler frem for håndfaste EU-regler for arbejdsmarkedet.

- Vi har en fælles dansk interesse i at få aftaler mellem parterne. Men Parlamentet lægger også vægt på aftaler, og det er jeg tilfreds med, siger Helle Thorning-Schmidt

Fremstød for social ansvar

EU-landenes arbejds- og beskæftigelsesministre vedtager tirsdag en resolution, der fremmer virksomhedernes sociale ansvar – EU-Kommissær Anna Diamantopoulou får pris for at fremme tanken

Ordentlige forhold i virksomhederne og i virksomhedens forhold til omgivelserne er ikke bare penge ud af bogholderens kasser. Der kommer også penge og positive værdier den anden vej.

Det fastslår EU-landenes arbejds- og beskæftigelsesministre tirsdag i en resolution på et rådsmøde i Bruxelles.

Resolutionen kredser virksomhedernes sociale ansvar ind og siger, at det både har noget med økonomi, social- og miljømæssige aspekter at gøre og også forbrugernes interesser.

Kommissionen er spillet ud med forslag til, hvordan virksomhedernes sociale ansvar kan udbredes.

Ministrene er enige i forslaget og støtter, at en række netværk mellem virksomhederne får hjælp til at udbrede ideerne om, at virksomheder ikke lever i en lukket boks, men i et samspil med omgivelser, som de også har ansvar for.

EU-kommissær Anna Diamantopoulou har støttet de netværk, der er oprettet, og spillede ud med en grøn bog og et forslag, der sætter kød på de ofte vage forestillinger, der er om virksomhedernes sociale ansvar.

Kommissærens entusiasme blev i sidste måned belønnet med Det Nationale Netværk af Virksomhedslederes pris, som det danske netværk overrakte ved en konference i Helsingør.

Anna Diamantopoulou mener, at virksomhedernes ledere i dag forstår, at de og virksomheden har et ansvar for samfundet.

- De er klar over, at ansvarlighed er godt for virksomheders omdømme, deres branches image og også for bundlinjen i regnskaberne, siger Anna Diamantopoulou.

Det er første gang, en udlænding får virksomhedsledernes pris. Hun modtog den sammen med den belgiske erhvervsleder og tidligere EU-kommissær Etienne Davignon, der står i spidsen for et europæisk netværk af store koncerner, som også arbejder med virksomhedernes sociale ansvar.

Etienne Davignon har tidligere udtalt til NET-Redaktionen, at socialt ansvarlige virksomheder er godt både for virksomhederne selv og for samfundet. Men det er afgørende, at virksomhederne udvikler politikken selv, og at politikerne ikke presser på med barske regler. Anna Diamantopoulou har samme opfattelse.

- Det er bedst, når det bygger på frivillighed og samarbejde, siger kommissæren, der kun lægger op til

henstillinger i EU og ikke kommer med love, siger hun.

Hun tror ligesom Davignon, at stramme regler får virksomhedernes ledere til at gå i baglås. Projektet med socialt ansvar eller samfundsansvar er et langvarigt projekt, der skal udvikles over mange år. Men Anna Diamantopoulou understreger samtidig, at flere og flere virksomheder er med på vognen. 95 procent af de 400 største virksomheder i USA har allerede vedtaget særlige interne regler for, hvordan virksomheden skal opføre sig.

Resolutionen, som rådsmødet vedtager tirsdag, går også ind for frivillige aftaler.

I LO siger afdelingsleder Bernt Fallenkamp, at han også støtter et frivilligt udgangspunkt. Men der må også være særlige krav, alle skal overholde. Det gælder regler for god regnskabsføring, information og høring af de ansatte, og virksomhederne må udarbejde særlige rapporter om deres arbejdsmiljø- og miljøpolitik og også den mere sociale politik, som virksomheden fører.

- Der må være visse fælles krav, for det har også noget med konkurrenceforhold at gøre, siger Bernt Fallenkamp.

Enighed om indgreb mod asbest

Europa-Parlamentet og arbejdsministrene er enige om regler for asbestarbejde

En sjælden enighed er på vej mellem Europa-Parlamentet og arbejdsministrene, efter parlamentets beskæftigelses- og socialudvalg i sidste uge vedtog en betænkning om arbejde med asbestholdige produkter. Udvalget vedtog kun tre forslag til ændringer af det kompromis, EU-landenes arbejds- og beskæftigelsesministre er enige om.

Og de ændringer er udvalget endog enige med ministrene om, siger det britiske Labour-medlem ad Europa-Parlamentet Stephen Hughes.

Rådet lægger op til et total forbud mod produktion af asbestholdige produkter, der kan udsætte lønmodtagere for

farer. Og kommer lønmodtagere i kontakt med asbestfibre for eksempel ved nedrivning af bygninger, lægger rådet og parlamentet op til stramme regler for arbejdet.

Virksomheder, der for eksempel river bygninger ned, skal have en vis ekspertise og de ansatte skal undervises i, hvordan de undgår at blive syge af arbejdet.

Forslaget kommer til endelig behandling på et kommende møde i det samlede parlament, hvorefter det ventes endeligt vedtaget på et ministerrådsmøde i den kommende tid..

EU-Orientering udgives af LO-Kontoret i Bruxelles.

Adresse: LO-DK-office, Bld. du Roi Albert II, 5/24

B-1210 Bruxelles. tel. 00-32-2-2040690 - fax: 00-32-2-2035657

Redaktion: Peder Munch